Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 115. sz. Szerda, május 2.

Előfizetési árak:
postán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések dija:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.
Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.
Főszerkesztő: Koncz Ákos. Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.
Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

A beruházási kölcsön.

Debreczen, május 1.

(P. C.) Néhány nap előtt a magyar pénzügyminiszterium és a Rothschild-csoport közt tárgyalások folytak, melyek czélja egy nagyobb kölcsön kötése volt, de a melyek a nemzetközi pénzpiaczon minden ujabb akczióval szemben felmerülő roppant nehézségek miatt csaknem eredménytelenek maradtak. Már meg akarták szakitani a tárgyalásokat, midőn a magyar általános hitelbank vezérigazgatója, Kornfeld Zsigmond, tekintettel a szóban levő akczió nagy horderejére, még egy utolsó kisérletet tett, hogy a pénzügyi csoportot nagyobb előzékenységre birja és e valóban elismerésre méltó fáradozás eredménye a 130 millió koronás kölcsön létrejötte volt oly czélra, melyet az egész ország áldásosnak talál s oly föltételek mellett, melyek Magyarország állami hitelét jelentékenyen kell, hogy emeljék.

Három vitathatlan tekintélyü, jelentőséges nagyságu és nagy hazafiságu pénzügyi kapaczitás forditotta itt minden fáradtságát egyetlen czélra, hogy Magyarországnak teljes fontosságu szolgálatot tegyenek és a közgazdasági helyzetet kielégitő mértékben orvosolják. Széll Kálmán miniszterelnök, kinek mint pénzügyi embernek nagysága a belés külföldön époly vitatlan, mint hü munkatársáé, Lukács László pénzügyminiszteré és a szövetségben egyenlőjogu harmadiké, Kornfeld Zsigmondé, a magyar hitelbank vezérigazgatójáé. A pénztári készletek és pénztári feleslegek, melyek fölött Lukács pénzügyminiszter rendelkezik és az állam rendes bevételei teljesen fedezik a nagy szükségletet s ha a kormány mégis ily nagy kölcsönt köt, az csak abból a hazafias szempontból eléggé nem dicsérhető okból történt, hogy egy messzeható, nagyszabásu beruházási politika eszközeit megszerezze és az állam által kiviendő nagy munkálatok által az országban megadja a közgazdasági tevékenységnek a lökést, mely néhány év óta, de főleg mióta az ipar- és kereskedelem terén a helyzet tarthatatlanná lett, teljesen hiányzik.

A kibocsátandó 4 százalékos koronajáradékból a Rothschild-csoport képviseletében Kornfeld vezérigazgató 70 millió koronát fix áron rögtön átvett és a többi 60 millió koronára az opcziót fentartotta a csoport részére. Hogy nem arany-, hanem koronajáradékot bocsátanak ki, az tisztán Lukács László pénzügyminiszter és Széll Kálmán miniszterelnök érdeme, kiket az az egyedül helyes megfontolás vezetett, hogy ez az eljárás Magyarország hitel- és értékpolitikáját állandósitja és változás nélkül fentartja. Ezzel szemben, természetesen a törvényhozás utólagos jóváhagyásának reményében, a kedvezőtlen pénzügyi viszonyoknak azt az egyetlen kedvezményt tette a kormány, hogy a $3\frac{1}{2}\%$-os aranyjáradékról visszatért a 4%-osra.

A kölcsön kibocsátásáról szóló törvényjavaslattal egyidejüleg a kormány nagy munkaprogrammot terjeszt elő, melyből a törvényhozás meggyőződhetik, hogy a kormány hazafiasan és a legnagyobb elismerésre méltó módon biztositotta az eszközöket, melyeket meg kellett szereznie, hogy az országnak munkát adjon, ipar s kereskedelem pangását megszüntesse s minden közgazdasági téren ismét mozgalmat idézzen elő, mely nélkül nincs virágzás.

Magyar miniszterek Bécsben. Félhivatalosan jelentik: Széll Kálmán miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott, hogy a királynak berlini utja előtt több folyó ügyről tegyen előterjesztést. Ez előterjesztések egyrésze alkalmasint a *delegácziók*, valamint a *kvóta-küldöttségek* küszöbön álló tárgyalásával is összefügg. Hegedüs Sándor miniszter tegnap este Sopronból Bécsbe utazott, hogy *Wittek* lovag vasutügyi miniszterrel a tárczájába tartozó ügyekről tárgyaljon.

Az uj kereskedelmi államtitkár. A képviselőház folyosóján hire járt, hogy a Schmidt József lemondásával megüresedett kereskedelmi államtitkári állásra dr. Nagy Ferencz budapesti egyetemi tanárt fogják kinevezni.

TÁRCZA.

Az ókulár.

Irta: **Jakab Ödön.**

A tekintetes asszony felkönyökölt az ágyában s erősen csengette a poharat egy kávéskanállal.

— Irma! . . . Irma! . . . Hová a pozdorjába lettél megint?

Nem felelt senki és a beteg fáradtan hajtotta fejét ismét a vánkosra.

Alkonyat felé járt. Az elébb hurták össze a harangokat vecsernyére. A lehanyatló nap piros sugárkévéket vetett a szobába, melyet kedvesen beillatoztak az ablak alatt nyiló orgonafák fehér virágai. Az eszterha alatt édesen csicseregtek az elülni készülődő fecskék és a nyitott zsalukátereket halkan neszelve lengették meg olykor a tavaszi enyhe fuvallatok. Künn a kapuk előtt jókedvü leányok seperték az utczát s boldog kaczagásuk minduntalan behallszott a beteg ágyához is. A szombat este szelid, békeséges hangulata boritott el mindent.

Csak a tekintetes asszony volt szerfelett nyugtalan. Az is bántotta, hogy Irma nincs benn a szobában, de talán még inkább izgatta a türelmetlen, hosszu várakozás. Mert hát az ő kedves Károly fiának, a ki egyetlen öröme, büszkesége még ezen a világon, érkeznie kell minden pillanatban. Megirta Károlynak, hogy mára okvetlen itt legyen. Látni is akarja, de meg szükség is van reá. Elkerülhetetlen, égető nagy szükség! Ő férfi és erős s mint affélé híresneves ügyvéd, legbölcsebben tudja minden dolognak a módját. Ideje, hogy valahára rendezze itt a család ügyeit s ennek a tapasztalatlan, könnyelmü hugának a meghibázott szivét ismét helyreigazitsa. Akár szép, rábeszélő szóval, akár szigoru kényszerrel. Mert a mostani állapot veszedelmes és elviselhetetlen!

Ujból felemelkedett s még hevesebben csengetve kiáltott:

— Irma!...Irma!...

A tornáczra nyiló ajtón szép, fiatal leány futott a szobába.

— Mi az, mama? Itt vagyok.

— Hol jársz?

— A virágokat öntöztem a kertben.

— Igazat beszélj!

— Igazán ott voltam.

— Nem is láttad a tanitót?

Irma elpirult és a szemét lesütötte.

— Nem.

A tekintetes asszonynak épen elég volt ez az elpirulás, ez a szemlesütés. Ebből mindent tudott. Elkeseredve kezdé a lányát pirongatni:

— Irma, Irma, a te viseleted tesz a koporsóba engem!

— De, mama!...

— Hallgass! Ne mentegesd magad! Nehogy azt hidd, hogy engem megcsalhatsz! Az én szemeim gyengék, de azért innen is jól látják minden lépésedet. Tudom, hogy most is a tanitóval beszélgettél. Hiába tagadod. A mit az egész falu tud, azt csak nem fogod előttem titokban tartani.

— De igazán, mama! . . .

— Pedig hányszor megkértelek, hogy vedd le róla az eszedet! Hiszen nem mondom, ugy szakmájában elég ügyes ember, de egy ilyen jött-ment, rongyos, falusi tanitó mégsem a mi családunkba való. Nem efféle embernek szántalak én téged! Látod, a bátyád előkelő, hirneves ügyvéd lett, akinek a házát grófok, bárók járják; és te nem szégyelnéd egy ilyen nyomorult tanitónak a felesége lenni?

Ugy beszélt, hogy egészen eltikkadt.

— Vagy talán azt hiszed, hogy előbb-utóbb mégis csak rátok fogom az áldásomat adni? Oh nem! Csalódol! Amig én élek, addig belé nem egyezem soha! Inkább ma temessetek el, mintsem ezt megérjem!

Egy kevés szünetet tartott, hogy kipihenje magát. Azután megint csak folytatta:

— Ha pedig azt a ballépést valahogy mégis elkövetnéd: tudd meg, hogy tőlem még egy törülközőkendőt sem fogsz kapni! Az én házam örökre zárva lesz előtted! Aztán éljetek meg, ha meg tudtok élni!

Irma szomoruan hallgatta az anyja beszédét; nem ellenkezett, de bizony javulást

A király Berlinben.

A király berlini utazásának hivatalos programmját ma tették közzé a Norddeutsche Allgemeine Zeitung-ban, mely a kormány félhivatalos lapja. E szerint a király május 4-én érkezik meg Berlinbe, a potsdami pályaudvarra. Utjában érinti az Odera melletti Frankfurtot is, ahol szintén ünnepiesen fogadják.

Berlinben már szintén serényen készülnek Ferencz József király fogadására. A Künstlerhaus homlokzatára Menzel tanár szoborcsoportot készit, mely Ferencz József királyt, mint a müvészetek védőjét mutatja be. A Künstlerhaus homlokzatát egyébként is képekkel, szőnyegekkel és virágokkal diszitették. A párisi téren és az Unter den Linden-en tegnap ezrekre menő tömeg nézte a diszités munkáját. Az utczákon mindenütt lobogókat, drapériát látni. A szinek között tulnyomó a piros-fehér-zöld, aztán következik a fekete-sárga.

A hivatalos programm a király utazásáról s Berlinben való tartózkodásáról a következő:

A király május 4-én Odera-Frankfurtba délelőtt 8 óra felé és Berlinbe a potsdami pályaudvarra délelőtt 10 órakor fog megérkezni. Frankfurtban nagy fogadás lesz. A III. Frigyes Vilmos király nevét viselő 8. testőrgránátos-ezred diszszázada zászlóval és zenével foglal állást a pályaudvaron. A közvetetlen előljárók jelen lesznek.

A diszszolgálatra kirendelt tisztek: Linqepuist gyalogsagi tábornok és főhadsegéd, Hülsen-Haiseler vezérőrnagy, a 18. hadtest parancsnoka, Raven ezredes, a 2. gárda gyalogdandár parancsnoka, Mechow alezredes, a Ferencz császár nevét viselő ezred parancsnoka, a Ferencz József, Ausztria császára és Magyarország királya nevét viselő 16. számu huszárezred parancsnoka és Bülow kapitány szárnysegéd, ki a bécsi nagykövetséghez van beosztva, már Frankfurtban jelentkeznek szolgálatra. Berlinben ő felségét a pályaudvaron Vilmos császár fogadja.

A királyi háznak Berlinben tartózkodó herczegei és a gárdában szolgáló és ez idő szerint csapattesteiknél levő német uralkodóházi herczegek, továbbá a berlini helyőrség tábornokai is jelen lesznek. Az első gárdaezred diszszázada zászlóval és zenével, diszruhában és gránátos sapkában a pályaudvaron diszőrséget fog állani. A Garde du corps-ezred törzsszázada a pályaudvar előtt mint lovas kiséret fog felállani. A crandenburgi kaputól a kastélyig Berlin, Spandau és Charlottenburg helyőrségeinek csapatai diszruhában állanak sorfalat.

Ő felségeik a Bellevue-uton és a Siegesalléen át a brandenburgi kapuhoz hajtatnak, ahol a városi hatóságok üdvözlik a felséges vendéget. Ezután az Unter den Linden közepén a királyi palotához kocsiznak. Az első gárda tábori tüzérezrednek a Lustgartenben felállitandó törzsütege ő felségeik kocsijának közeledésénél 101 üdvlövést tesz. A kastélyban azután a Sándor czár, Ferencz császár és Auguszta császárné nevét viselő gárdagranátos ezredek elvonulnak a felségek előtt.

Május 4 én, este fél 9 órakor a Lustgartenben nagy takarodó lesz, melyen a gárdahadtest összes hangászai és zenekarai részt vesznek. A felállás ehhez este nyolcz órakor Nagy Frigyes emlékszobra előtt történik. A Sándor-ezred két százada diszruhában, valamint fáklyákat vivő legénység fogja a zenekarokat kisérni. A sorakozásnál 8 óra 30 perczkor a dobosok a diszindulót fogják verni, mire a zenekar az uj őrség előtt elkezdi a York-féle indulót és mindaddig játsza, mig a felállás a Lustgartenben végbement.

Ezután a programmban megállapitott darabokat fogják előadni, mire a takarodóval visszamennek Nagy Frigyes emlékszobrához. Május 5-én délelőtt hadgyakorlat lesz éles töltényekkel a jutterborgi gyakorlótéren. A király jelen lesz a gyakorlaton.

Május 6 án délelőtt történik meg a trónörökös nagykoruvá nyilvánitása és eskütétele. Az ünnepség délelőtt 11 órakor a kastélykápolnában tartandó rövid istentisztelettel kezdődik.

A német császár s Ferencz József király kiséretében itt meg fognak jelenni: a császárné fiaival s lányaival, a Berlinben tartózkodó fejedelmi személyiségek s a királyi ház tagjai. Azonkivül jelen lesznek többek közt: a legfelsőbb főhadiszállás, a külföldi ezredek ideérkező küldöttségei, a gyalogsági, lovassági és tüzérségi tábornokok, a tábornoki kar, a gárdahadtest ezred- és önálló zászlóaljparancsnokai, az első gyalog gárdaezred két századának törzstisztjei és tisztjei, a III. Frigyes király gránátos-ezred küldöttsége, továbbá az első gárda-gyalogezred törzsszázada zászlóval.

Az isteni tisztelet után a trónörökös felesküszik a zászlóra. Ezután a fehérteremben üdvözlés lesz. Ennek megkezdésénél az 1. gárdatábori tüzérezrednek a Luetgartenben felállitott törzsütege 21 üdvlövést tesz. Berlin helyőrségének őrségei és őrszemei május 4-én diszruhában tesznek szolgálatot.

A bevonulás alatt az utczákon és az ablakokban nézőkként résztvevő tisztek és katonák szintén diszruhát tartoznak ölteni. Május 4 én, 5-én és 6-án a tisztek és a legénység az utczán sisakban jelennek meg.

A debreczeni diákkongresszus.

Debreczen, május 2.

A magyarországi egyetemek és főiskolák ifjusága tegnap délelőtt és délután folytatta a tanácskozások sorozatát.

Délelőtt a gazdasági egyetem ügyét beszélték meg. Határozatba ment, hogy a gazdasági egyetem mielőbbi felállitása érdekében felir a kongresszus a kormányhoz, Ez ügy előadója Páll Béla volt Magyar-Óvárról.

Az University Extensior tárgyalásánál előadó Sárkány Loránd volt (Kolozsvár). Többek, de különösen dr. Szemenyei Kornél felszólalása után az előadó javaslatát elfogadták. Itt szólalt fel Gergely György, a kolozsvári egyetem mult évi elnöke is.

A pusztaszeri emlékoszlop ügyében a gyülés az előadó Sipos Béla (Debreczen) propoziczióját fogadta el. 1505 forint hiányzik még a szobor költségeinek fedezésére s ezt társadalmi uton fogják előteremteni.

Ezután a kongresszus egyik igen fontos tárgyát, az oláh kérdést intézték el magas szinvonalon álló vitában, melyben részt vett a négy előadó: Medvigy Gábor (Nagy-Várad), Szántó Pál Sándor (Budapest), Boros Lajos (Debreczen), Sipos Béla (Debreczen). Az ifjuság a vitában megmutatta, hogy megveti azokat a tulzó oláh agitátorokat, kik szeny-

---

sem tudott igérni. Csordultig teli volt a szive buval, szerelemmel.

A tekintetes asszony kimerülve hanyatlott vissza a párnái közé s némi megnyugvással mondá:

— Egyébiránt mindjárt itthon lesz a bátyád. Az aztán majd rendbe hoz mindent.

Egy cselédleány lépett a szobába, kezében a levél:

— Most hozta a postás.

A beteg ijedten kapott a levélhez, reszkető kezekkel hasogatta le a boritékot róla s nagy sietséggel nyujtotta Irmának:

— Irgalmas Isten, csak nincs valami baja? Olvasd!

A levél csakugyan Károlytól érkezett s az volt irva benne, hirtelen betegsége miatt pár napig nem jöhet.

Irma, a mint a levélbe pillantott, azonnal átlátta a helyzet veszedelmes voltát. Mit csináljon?... Ha most ezt a levelet szórólszóra felolvassa, aggódó édes anyja bizonyára nagyobbnak fogja hinni a bajt, mint a mekkora valóban. Kétségbeesik, felizgatja magát, holott a doktor véleménye szerint, minden nagyobb felindulás könnyen végzetessé válhat.

Szorult helyzetében azonban gyorsan feltalálta magát. Ugy tett, mintha az alkonyati homályban nem látna elég jól s kissé vontatottan egész más szöveget olvasott ki a levélből az édes anyjának. Az ő szavai szerint nem jöhet a bátyja, mivel egy fontos peres ügyben néhány napra hazulról el kell utaznia.

A tekintetes asszony megkönnyebbülve lélegzett fel a levél olvasása után.

— Hála Istennek! Csakhogy nincs valami baja!

Hanem ezzel nem volt vége még mindennek. Magához vette ismét a kedves levelet s most már, szokása szerint, át akarta még egyszer ő is betüzgetni.

— Add ide a kasztenből az ókuláromat — mondá a lányának.

Irma roppant zavarba jött. Na még csak az kéne, hogy az édes anyja ezek után a levelet elolvassa! Most igazán nem lehetne többé megnyugtatni, ha megtudná a valót! Ki nem lehetne verni a fejéből, hogy nem halálos betegségről van szó. Különben miért olvasott neki a levélből egyebet?

— Nem kapom, mama! — szólt Irma, a kaszten fiókjából az ókulárt észrevétlenül köntöse zsebébe csusztatva.

— Nézd meg csak jól! Ott van.

— Itt nincs sehol.

— Édes Istenem, hát már azt is elhánytátok? Ott kell annak lenni.

Irma felforgatott, összeturkált mindent a fiókban, mintha az ókulárt ugyancsak keresné.

— Nincs itt, mama! De azért ne izgasd ugy magad. Valahonnan majd csak előkerül. Hiszen ugyis olvastam már, hogy mi van a levélben. Az a fő, hogy Károly egészséges.

A tekintetes asszony idegesen szorongatta a levelet kezében s homályosan látó gyenge szemeivel próbálgatta, ha ki tudna betüzni valamit belőle.

— Hiszen annyit igy látok, hogy nincsen semmi baja; de mégis szeretném a levelét magamnak én is elolvasni. Hova is tehetted azt az ókulárt, te Irma?

És mivel az ókulár csak nem került elé, keserü szemrehányásokkal gyötörte a lányát egész este. Már rég lefeküdt szegény s még akkor is folyvást pirongatta:

— Elhánytad valahova, ugy-e? Mert soha sem áll oda az eszed, ha valamit csinálsz! Gondatlan vagy, Irma! Nem lesz soha semmid. Pedig tőlem nem tanultad a gondatlanságot. Az apád volt olyan, az Isten nyugtassa meg! Rá ütöttél. Ő se tudta soha, hogy merre van a pálczája, pipája! Ha valahova ment, ugy kellett egyenkint a kezébe összekeresgélnem. A mit egyszer letett, ott is felejtette. Te is szakasztott olyan vagy. S aztán még te akarsz egy nyomorult tanitóhoz feleségül menni? Jó termés idején is étlen halnátok meg!

Irma mindezeket szó nélkül hallgatta és csendesen sirdogált ágyában, mig csak a könyörülő álom nagykésőre meg nem vigasztalta.

A tekintetes asszony azonban nem tudott sohogy sem aludni. Egyik gondolat a másikat üzte a fejében. Különösen az ókulárral foglalkozott sokat. Százszor is elmondta magában:

— Hová a pozdorjába is lehetett az az átkozott ókulár? . . .

Ugy éjfél felé már alig birt magával, annyira bosszantotta, hogy a levelet az ókulár miatt nem olvashatja el. Eddig örökké az volt a szokása, hogy a fiának minden levelét végigsillabizálgatta magának legalább is tizszer. Az imádságos könyve után ezekben a levelekben találta legnagyobb örömét. De hát ehhez a mulatsághoz az ókulárja okvetlen szükséges: anélkül már régóta értelmetlen vonalakká futnak össze a betük a szemei előtt. Aztán, az igazat megvallva, kissé az is nyugtalanitotta, hogy a fiának vajjon mégis nincs valami baja? Hátha csak

nyes rágalommal illették a külföld előtt a magyar nevet. Erre vallott Sárkány Loránd, Kun Béla, Mandel Sándor, Hindy Zoltán, Schindler Viktor stb. erélyes felszólalása. A kongresszus végül elfogadta Szántó Pál Sándor inditványát, mely szerint a párisi diákkongresszusra röpiratot fog kinyomatni a magyar viszonyok tájékoztatására és ugyszintén Sipos Béla inditványát, melynek értelmében a kongresszus föl fog irni a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az oláh körök és zug önképzőkörök megrendszabályozása tárgyában.

A tánczvigalom.

Este a Bika-szálloda disztermében jól sikerült zártkörü tánczestélyt tartottak a kongresszusi vendégek tiszteletére, melyen városunk notabilitásai közül számosan megjelentek. A tánczvigalomban résztvett hölgyek névsorát a következőkben sikerült összeállitanunk:

Urasszonyok:

Szabó Károlyné, Breznay Károlyné, Rózsa Albertné, Szabó Kálmánné, Szinthayné, Rutter Emilné, Antalovits Gyuláné, Éricz Ernőné, Szücs Mihályné, Goldstein Márkné, özv. Joó Istvánné, Kiss Albertné, Emmertné, Pünkösty Ferenczné, Farkas Antalné (H.-Dorog), Zádor Lajosné, Perényi Béláné stb.

Leányok:

Gyöngyössy Erzsike, Kádár Berta, Breznay Ilona, Rózsa Terézke, Zádor Vilma, Szabó Margit, Kölcsey Ilonka, Perényi Margit, Miklóssy Anna, Rémkő Piroska, Szinthay Teréz, Rutter Sarolta, Nagy Ilonka, Éricz Ottila és Sarolta, Antalovits Ilonka, Gizi és Miczi, Szücs Viola, Goldstein Jolán, Varga Stefike, Sik Hermin, Berencsy Margit, Dóczy Ilonka, Joó Irma, Kiss Ilonka, Emmert Leona, Pünkösty Ilonka, Farkas Erzsébet, Farkas Rózsika (H.-Dorogh) stb.

*

A kongresszus tagjai a mai nap folyamán utaznak el.

Apróságok Bónis Sámuelné életéből.

Debreczen, május 2.

A napokban elhunyt Bónis Sámuelné életéből a következő érdekes apróságokat közöljük:

A szerető hitvesnek minden perczben, minden pillanatban volt oka rettegni férje miatt. Bónis Sámuel erős temperamentumu, szenvedélyes, hirtelen haragu ember volt.

Az 1847-iki pozsonyi országgyülésen Fiáth Ferencz, későbbi veszprémmegyei főispánnal volt kardpárbaja Bónisnak egy közbekiáltás miatt, melyben elég sulyosan megsebesült.

1848-ban a szélső radicális ellenzék tagja volt és nagy erélyéről ismeretes. Ez volt az oka, hogy Jellasich betörése alkalmával, mint a képviselőház biztosa, ő is egyike volt annak a három küldöttnek, kiket a képviselőház e megbizással nevezett ki 1848. szept. 15-én a táborba biztosokul, hogy: „Mindent, mi a haza megmentésére szükséges, megtegyenek.“

*

1849. januárjában, mint koronaőr követte Bónis Sámuel Debreczenbe a magyar kormányt. Ott is azokhoz csatlakozott, kik még a legroszszabb esetben sem akartak engedni az 1848-ban kivivottakból. A lelkes kis csoport valódi lelke ő volt akkor, midőn vészbe borult a honban minden.

És egy nagyon komoly jelenete volt elvei miatt. Február 24-én történt Debreczenben. A kormány azt a rosz hirt kapta, hogy az osztrák vasasok átjöttek a Tiszán és utban vannak Debreczen felé.

Kossuth 11 órára hivta össze a képviselőket, a kik mintegy 65—80-an gyültek egybe. Felhivta őket, kövessék a kormányt biztos helyre

A békepért, a mely már ekkor is titkos összeköttetésben állott a bécsi körökkel s az osztrák invasionális sereg fővezérével, Windischgrätzzel, felhasználta ezt az alkalmat arra, hogy a kormányt támadja.

A békepártiak nevében Bartal György képviselő szólalt fel s éles hangon vonta kérdőre a kormányt.

A képviselők nagy többsége felzudult. Bónis Sámuel nem türtőztethetvén indulatát, Bartal elé lépett s kemény hangon kiáltott rá:

— Ki mer most itt számoltatni akarni, — mikor a veszedelem elhárításáról kell gondoskodni?

A vihar kissé lecsillapodott. Bartal kimagyarázta szavait, de Kossuth felszólalása után ujra el kezdett kötekedni s felvetette a kérdést, nem volna-e jó Ausztriával kibéküllni s a képviselőház békülési szándékát a hadsereggel is tudatni.

Erre vad viharként kezdtek tombolni az egybegyült képviselők.

Bónis felugrott helyéről s e szavakkal akart Bartal Györgyre rohanni:

— Agyonvágom ezt az egyenetlenkedés szitót, mint a kutyát!

A mellettte lévő László Imre és Kállay Ödön képviselőknek csak nagy küzdelem után sikerült lefogni Bónis Samut, hogy agyon ne üsse Bartal Györgyöt.

*

Parndorfnál mint a képviselőház biztosa, egy dombról nézte a csata menetét. Észrevette, hogy egy huszárkáplár három fogoly vértest gyalog hajt maga előtt.

El volt ragadtatva e vitézi tett által, megkérdé a káplár nevét, s száz pengő forintot, ajándékozott neki.

Pár nap mulva a táborban járkálván, hallja, hogy a markotányosnő körül levő legényeknek ugyanaz a káplár oda szól:

— Fiuk! Fizessetek nekem is egy kis pálinkát.

Bónis egész felháborodva ment oda, s mérgesen kiáltott!

— De bizony ne fizessetek eb a lelkének! Van annak pénze, hisz tegnapelőtt kapott tőlem száz pengőt.

Az egyik huszár erre felvilágositotta, hogy nincs már abból egy krajczár se, mert a káplár gavallár ember lévén, — velük együtt költötte el a száz pengőt az utolsó vasig.

*

1848. deczember 30-án a magyar koronát Bónis Samu vitte Debreczenbe.

Bónis külön vonatot rendelt Szolnokig. A

---

kiméletből nem akarta megirni a valót? Hej, megismerné ő rögtön a vonásairól, ha nem rendes állapotban irta a levelét! Csak az az ókulár lenne a kezénél!

— De hová is lehetett? . . .

Addig töprengett ezen a kérdésen, hogy utóljára nem birt immár tovább az ágyában maradni. Lehetőleg kevés zajjal meggyujtá a gyertyát s minden erejét összefogva, felszédelőzködött valami nagy bajjal. S mialatt a sok virrasztástól, bubánattól eltörődött leány mély álomba merülve álmodott az ágyán, addig ő csendesen sorra kezdé kutatni a kaszten fiókjait. Tüvé tett minden zeget-zugot, ha ráakadna valahol az okulárjára. Végre hosszas haszontalan keresgélés után kinyitotta azt a fiókot is, melyben az elé nem járó asztalnemüek között a féltettebb értéktárgyai valának gondosan elzárva. Ott is felforgatott mindent, de hiába. Azonban a fiók legfenekén, a régóta pihenő virágos mintáju kamuka abroszok és asztalkendők alatt, egy kis fakó doboz akadt a kezébe. Ezt a dobozt az utóbbi évek özvegy gondjai közt majdnem egészen el is felejtette. Pedig ez a doboz a rég elmult, fiatal időkből sok boldog óra emlékét őrizte magában!

Most, hogy véletlenül a kezébe került, felnyitotta és nézegetni kezdé a tartalmát. Csupa haszontalanságok voltak belé téve: elszintelenedett cotillion ordók, szennyessé barnult tánczrendek, egy pár elrongyolt száraz virágcsokor s egy darabocska papirosban egy fürt fekete haj. Elnézegette mindeniket rendre s olykor szomoruan eltörődve bólogatta fejét.

Aztán bezárta ismét a fiókot és ágyába visszatérve, elfujta a gyertyát. A kis dobozt pedig oda rejteette szépen a párnái alá.

Most már épen nem tudott aludni! Lelkében megelevenültek az ifjukori szép emlékek és lágyan simogatva lengedezték körül. Érezte, hogy előtte már igen rövid ut áll s olyan jól esett a határról a hátrahagyott régi jobb világba visszatekinteni! Az Isten ne vegye rossz néven, de a véletlenül felbolygatott multak emlékei egy időre csodálatosan háttérbe szoritottak elméjében minden egyéb gondolatot. Belenyugodott, hogy a fiát csakugyan a peres ügyek nem engedték haza s egy kevés időre felhagyott a tünődéssel más bajaiért is. Tökéletesen belé felejtkezett az emlékeibe. Különösen azon a fekete hajfürtön merengett sokáig... Aki neki adta, az már rég aluszik. De azért elevenen él az emlékezetében. A szivében még most is valami szokatlan melegséget érez, ha visszagondol rája... Nem volt sem gazdag, sem előkelő fiu, de annyi bizonyos, hogy azzal tudott volna legboldogabb lenni, ha az ő szülei nem szólnak ellene . . . Hiszen igaz, hogy az élet igy is eljárdogált s nem panaszkodhatik, hogy boldogult férje mellett rossz dolga lett volna. Az Isten áldásából igy is nem egy tekintetben kijutott a része: nem nélkülözött s tehetetlen napjaira gyermekei vannak . . . Ez mind igaz, de azt is miért tagadná el, hogy az életben nem egyszer érezte: mintha a szivéből valami mégis hiányoznék . . .

Merengése közben észre sem vette, hogy elmult az éjszaka és a nap a hegyek mögül már felütötte fejét.

A mint az első sugár a szobába beröppent, Irma is nyomban megmozdult az ágyán.

— Hogy aludt, mama? Jobban érzi magát?

— Jobban.

A tekintetes asszony mintegy felrettenve bontakozott ki álomvilágából s mélázó tekintettel hosszasan elnézte leányát. Csodálatos változást érzett a szivében! Az eddigi beteges, kesernyés hangulatokból szinte semmise maradt abban. Valami engesztelékeny, jámbor ellágyulás töltötte be egészen a szivét, mintha megfiatalodott volna legalább is nehány évtizeddel.

Hosszas mélázása után egyszer csak szeliden megszólalt:

— Jer ide, Irma!

És az ágy szélére ülő lánynak kényeztető szeretettel simogatta végig a homlokát.

— Hát azt a tanitót csakugyan annyira szereted?

Kérdésére az egész felelet csak egy pár könycsepp volt.

— Na hát ne sirj azért! Hiszen én nem akarok rosszat.

Oda huzta magához a szép szőke gyermeket s vigasztaló, biztató hangon sugta a fülébe:

— Eredj, öltözz fel izibe s nézz ki a konyhára. Ha már a bátyád nem jöhetett haza: legalább a tanitót hivasd el ebédre.

Irma egy darabig meg se mozdult onnan, csak nevetett és sirt és csókolgatta az édes anyja kezét.

Többé nem volt aztán a háznál semmi szomoruság. Meg az az átkozott ókulár is elékerült, mikor pár nap mulva megérkezett Károly.

mikor a vonat indulófélben volt, egy uri ember furakodik Bónishoz és ezt sugja fülébe :

— Uram, innen kétfelé megy vonat, egy Váczra egy Szolnokra. Ha az ur a koronával együtt a váczi vonatra száll fel, rögtön átadok száz darab ezrest.

Bónis Samu pisztolyt rántott ki a zsebéből s igy szólt :

— Ha a vonatom véletlenül Vácz felé találna menni, lelövöm az urat, mint a kutyát!

— Uram! csak tréfáltam — mekegé az ismeretlen.

— Én nem! Gránátosok! fogjátok közre ezt a gazembert s rakjátok be velem egy kocsiba.

Igy utaztak ketten Szolnokig.

*

Mint a magyar kormány biztosa, kiváló erélyéről és igazságszeretetéről volt Bónis Samu hires a szabadságharcz alatt. A nép mindenfelé imádta, s bárhol jelent meg, nagy tüntetéssel fogadta.

Egy alkalommal az öreg doktor Korányival utazott, a ki figyelmeztette a közelgő sokaságra.

— Hagyja el, kedves doktor, — viszonzá a mély belátásu filozof, — a népkegy csak repülő homok. Ha akasztani vinnének, még nagyobb népcsődület támadna.

Pedig ebben mégsem volt igaza! A mikor martyrjainkat akasztották, bizony nem volt ott csődület.

Szinház és irodalom.

Rip-Rip. Planquet bájos operettje, Rip-Rip került tegnap szinre üres nézőtér előtt. A bérlőkön kivül bizony kis közönség volt jelen. A hármas női szerepben *F. Kállay* Lujza aratott zajos sikert. Kedves volt játékában s éneke is hatást keltett. Környei még mindig rekedt s leginkább annak tulajdonitjuk, hogy nem találtuk meg benne az igazi Rippet. *Bárdos* Irma, *Sziklay*, *Rubos* a sikerben osztozkodtak. A második felvonásban *Burányi* György kardalnok tünt föl kellemes, szép tenorjával.

—

)(**Magyar anekdotakincs.** Ennek az érdekes és kiváló munkának immár a 15—20. füzetét kaptuk, a melyek tartalomra nézve semmivel sem állnak mögötte az előbbieknek. Sőt ezuttal azt tapasztaljuk, hogy irója, Tóth Béla, egyre becsesebb anyaggal gazdagitja gyüjteményét, a melyről bátran elmondhatjuk, hogy a legtökéletesebb a maga nemében s valóságos kincsesbányája a magyar nemzeti humornak. És hozzá még Tóth Béla, legnagyobb nyelvmüvészünk, a vele született lelkiismeretességgel ragyogó, müvészi köntösbe öltöztette az összegyüjtött adomákat s igy annál élvezhetőbbé tette őket. Ez a munka minden izében magyar. Benne van a magyar nemzet lelke, még pedig olyan, a milyen a honalapitástól fogva mai napig volt. A királytól egész az utolsó földmivesig, mindenki mond valami bölcset, elmését, jóizüt, humorosat benne. Azért melegen ajánljuk ezt a munkát mindazoknak, a kik ebben az amugy is sötét világban, a derültet, a jókedvüt szeretik. A magyar anekdotakincsből eddig már husz füzet jelent meg. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkiadóhivatalában, Budapesten, Andrássy-ut 10. sz. — Egy-egy füzet ára 50 fillér.

)(A **Müvészvilág** e heti számát Polgár Márton festőmüvész kitünő rajza disziti. A lap belsejében Vaszary János erőteljes, gyönyörü olajfestésü tanulmányfejének pompásan sikerült reprodukcióját és más müvészek szines rajzait találjuk. Goda Géza Széchenyi Imre grófnak a főrendiházban elmondott beszéde kapcsán beszél a mai ifjuságról. Salamon Ödön a párisi kiállitásról, Kesthelyi Ernő a tavaszi tárlat alkalmából a képzőmüvészek helyzetéről irt czikket. Incze Henrik dr. Zigány Shakespeare darabjának ötletéből a mai drámairodalom hibáit tárja elénk. Molnár Ferencz, a nagytehetségü fiatal novellista rendkivül érdekes elbeszélést, Róna Béla költeményt irt a Müvészvilágba. A lap folytatólag közli Géczy István hatalmas népdrámáját, az „Anyaföld"-et ; Zangwill érdekés müve az Átmenet e héten ér véget. A szinházi tudósitás kimeritő és alapos, a Mozaik rovat pedig felette érdekes.

A Müvészvilág előfizetési ára: egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyed évre 4 korona, egy hónapra 1 korona 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban (VI., Podmaniczky-utcza 1.) és minden hazai könyvkereskedésben.

Rendőrfőkapitány a börtönben.

— Egy karriér vége. —

Debreczen, május 2.

Egy fényesen indult karriér szakadt meg nemrégiben. Egy előkelő, gavallér uri embert itélt el a kuria egy évi börtönre. A kezére bizott pénzből hiányzott alig ötvenhatvan forint és azzal nem tudott beszámolni azonnal. Följelentették és a büntető bíróság sikkasztás büntettének elkövetése miatt egy évi börtönre itélte Siedl Lajos Székesfehérvár város rendőrkapitányát. A kir. tábla felmentette, a kuria azonban megerősitette az elsőfoku biróság itéletét.

Egy hónappal ezelőtt hirdették ki a rendőrkapitány előtt a kuria itéletét. Épen a váczi államfogházból szabadult ki, a hova páros viaskodás vétsége miatt került. És az államfogházból egyenesen a szegedi Csillagbörtönbe vitték.

Vastag daróczruhába öltöztették mindjárt megérkezése után és czellába zárták. Egy hónapig tartott ez a magán elzárás. A lepergett harmincz nap alatt sokat gondolkozott, tépelődött a borzalmas sorsán a szerencsétlen ember. Éjszakákat töltött nyitott szemmel, ételhez-italhoz nem nyult és ez mind roppant megviselte. Négy hét leforgása alatt összetört rom lett az egykor délczeg, erős emberből.

És a magány egyéb tekintetben is hatással volt a szerencsétlen emberre. A nehéz, kinos tépelődésben, folytonos gondolkozásban megrendült az egészsége és attól kellett tartani, hogy megőrül. Regdon Károly dr., börtönorvos tette ezt az észrevételt és ő járt közben a börtönigazgatónál, hogy a rabon ne hajtassék végre az előirásos négy hónapi magánelzárás, hanem tekintettel megrendült egészségi állapotára, engedjék valamelyik munkateremben foglalkozni.

A volt gavallér előtt megnyilt a börtönczella ajtaja. Levezették a kosárfonó rabok közé. Néhány nap óta itt dolgozik a székesfehérvári volt rendőrkapitány. Két oldalán két gonosztevő. Rablógyilkos az egyik, a másik többszörösen elitélt veszedelmes tolvaj.

A jobb világot élt ember szótlanul tisztogatja az elébe dobott füzfavesszőket. A keze gépiesen jár, gondolatai pedig messze kalandoznak. Valahol a kies Dunántulon járnak, ahol mélységes bánatba dőlve, siránkozva várja a daróczruhás rabot ifju, szerető hitvese.

Eddig egy hónap mult el a rabságban. De sokat kell még várakozni, szomorkodni és sirni . . .

———

Olvasóinkhoz.

A május 1-ével megindult gyorsvonat meggyorsitotta a budapesti lapok szállitását s az eddig délután 4 órakor érkező lapok, május hónaptól már délben itt vannak.

Ez elvitázhatatlan tény. Azonban, hogy ezen változásnak a mi lapunkra befolyása lenne, azt senki sem hiheti el, a ki meggondolja, hogy azok a budapesti lapok, **melyek ide reggel, vagy délben érkeznek meg, Budapesten már az előző nap délutáni három órakor megjelennek és igy csak a délutáni egy óráig történt eseményeket hozhatják másnap délben.**

De a helyi reggeli lapnak sincs értelme, mert ezek is csak az előző napi eseményeket közölhetik reggel, ugyanazokat, melyeket bőven hoznak a reggeli budapesti lapok.

A **Debreczeni Ellenőr**, tekintettel a beállott helyzetre, megjelenési határidejét a délutáni órákra halasztotta, hogy igy az az nap történő eseményekről, **melyeket sem a helyben reggel megjelenő lapok, sem a Budapestről délben érkezők nem hoznak,** bő tudósitást nyujtson olvasóinak.

Ezt lehetővé teszi budapesti állandó tudósitónk bő távirati értesitése és a napi eseményeknek rögtön való feldolgozása, ugy, hogy mi a délutáni három óráig történő helyi eseményekről is bőven referálhatunk.

Miután tehát az ujabb gyorsvonat megindulása daczára is lapunk uj eseményekkel foglalkozik, reméljük, hogy olvasóink méltányolni fogják törekvésünket s nemcsak megmaradnak továbbra is előfizetőkül, hanem igyekeznek lapunknak több-több hivet szerezni.

Előfizetési ára lapunknak a régi marad s előfizetéseket a hó bármely napjától elfogadunk.

A Debreczeni Ellenőr szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai. —

Munkácsy Mihály meghalt.

Budapest, május 2. Munkácsy Mihály, a Bönn melletti audenichi intézetben tegnap estve meghalt. Neje tegnap reggel érkezett az intézetbe s még életben találta férjét. A nagy müvész holttestét hazahozzák.

(Munkácsy Mihály, a világhirü festőmüvész 1844. október 10-én született Munkácson. Korán árvaságra jutva asztalosinas lett Békés-Csabán. Legelőbb is tulipántos ládák festésével vonta magára a figyelmet. — Hajlamait Szamosi rajztanár fejlesztette s már tizennyolcz éves korában nagyobb kompozicziókat rajzolt és festett. Több magyar zsánerü képe vonta magára a figyelmet s tették világhirü művészszé, de legnagyobb alkotása volt a „*Krisztus Pilátus előtt*" czimü nagy festménye, mely a nagy művészt mesterré avatta föl. Ezenkivül több nagy egyházi festménye ismeretes. Pár év előtt a világhirü müvész elméjére sötétség borult. Neje, ki franczia nő, önfeláldozással ápolta, de baja annyira sulyosbult, hogy gyógyinté-

zetbe kellett szállitani, hol most kilehelte nagy lelkét).

Agyonlőtt biró.

Budapest, május 2. Ófalu község biráját, Vargics Antalt, az este **orozva agyonlőtték**. — A birót, mikor a szőlőjébe ment, lőtték agyon. — A gyilkosokat Szabadi Antal és Karvaj Mihály személyében elfogták. A gyilkosok azért követték el tettüket, mert a biró egy izben mezőrendőri kihágásért megbüntette őket.

Öngyilkos honvéd.

Budapest, május 1. Dénes Mihály, a kassai honvédgyalogezred őrvezetője szolgálati fegyverével **főbelőtte magát**. Dénes előző este egy korcsmában összeveszett; a czivilek alaposan elpáholták s elvették oldalfegyverét. A büntetéstől félt s öngyilkos lett.

HIREK.

— **Lapunk szerkesztősége e hó elsejétől állandó helyére, Kossuth-utcza 13. szám** (az udvarban hátul) **költözött át.** Ide intézendők a szerkesztőséget illető minden közlemények.

Kinevezés. A győri kir itélőtábla elnöke *Mohácsy* János debreczeni ügyvédjelöltet a kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki.

— **A Csokonai-Kör választmánya** folyó hó 4-én, pénteken a kereskedelmi akadémiában levő saját helyiségében ülést tart. Tárgyak lesznek: A május 6-iki közgyülés elő készitése, titkári jelentés és költségvetés. Majd elnök lemondása, s helyének, valamint a kilépő választmányi tagok helyének betöltése iránti javaslat.

— **Májusi előléptetések a honvédségnél.** Tegnapi idevonatkozó közleményünk — melyet egyik fővárosi lapból vettünk át — annyiban hiányos, hogy abból éppen a **debreczeni** 3-ik honvédgyalogezrednél történt századosi kinevezések maradtak el; pótlásul közöljük tehát, hogy ezen ezredünknél főhadnagyból II. oszt. századosokká léptek elő: Péter Lajos, Váradi Szakmáry Elemér, Nagel Manó.

— **A postafőnök névnapja.** A helybeli posta- és távirdahivatal közbecsülésben álló érdemes főnökét, *Csath* Zsigmondot mai névnapja alkalmából a hivatalnoki kar *Budaházy* Ödön h. főnök vezetése alatt testületileg üdvözölte, kifejezvén a főnök iránti szeretetüket és ragaszkodásukat. A délelőtt folyamán a jóbarátok s ösmerősök számosan keresték fel Csath Zsigmondot s gratuláltak neki.

— **A debreczeni helyi vasut számadása.** A mult évi zárószámadások szerint az előző évek eredményéhez képest a vállalat jövedelmezősége állandóan emelkedett s itt az ideje annak, hogy a nagy magyar Alföld e virágzó és gazdag városában a gőzüzemet a modern villamosság váltsa föl. Az 1899. évben 55 887 korona 97 fillér volt a tiszta haszon, mig 1897-ben a tiszta haszon csak 42.882 koronát tett ki. A személyszállitás emelkedését bizonyitja, hogy mig 1898 ban 482 224 személyt szállitott, addig az utasok száma a mult évben már 507.904-re emelkedett. A fent kitüntetett összeg felosztása után fenmaradt 15.652 korona 37 fillér a folyó év számlájára vitetett át.

— **Sötétség nappal.** Május végén, huszonnyolczadikán, Európa népének érdekes égi jelenségben lesz része. A hold be fogja fedni a napot s beáll ama ritka égi csodák egyike, a mikor világos nappal koromsötét lesz, teljes éjszaka. Igaz, hogy csak nehány másodpercre. A napfogyatkozást teljességben csak Spanyolországban fogják látni még tizenkét perczig. A nagy esemény megfigyelésére már is készülnek ott. A csillagvizsgáló állomásokat többek rendelkezésére szerelik föl, könyvet adnak ki az eddig tapasztalt eredményekről és számos külföldi tudóst hivnak meg. Megy is Angliából 200, Franciaországból 125, Németországból 50 tudós. Szóval, egész ünnepiesen várják a pillanatnyi sötétséget.

— **A választók figyelmébe.** Az 1874. évi XXXIII. és az 1899. XV. t. cz. alapján értesittetnek az országgyülési képviselő választásra jogosult lakosok, hogy az összeiró küldöttségek által bemutatott névsor nyomán a választók 1901. évi ideiglenes névjegyzőke a központi választmány által összeállittatott s ezen ideiglenes betüsoros névjegyzék a városházánál Szabó Kálmán központi választmányi jogyző hivatalos helyiségében folyó évi május hó 5 től kezdve közszemlére kitétetik, hol is reggeli 8—12 óráig e névjegyzékek megtekinthetők, délután 2—6 óráig ugyanott le is másolhatók. A névjegyzékek elleni felszólamlások a kitételtől számitott 10 nap alatt, vagyis május 15-ig lesznek beadhatók, az igy beadott felszólamlások a fent kijelölt helyen május hó 16 tól kezdve megtekinthetők, s az azokra vonatkozó észrevételek május 16-tól 25 ig lesznek beadandók. Ugy a felszólamlások, mint az azokra vonatkozó észrevételek a központi választmányhoz intézve irásban adandók be és pedig a központi választmány elnökéhez. A névjegyzék ellen saját személyét illetőleg bárki felszólalhat. Ezen kivül mindenkinek jogában áll azon választókerületben, melynek névjegyzékébe felvétetett, bármely jogtalan felvétel ellen, vagy kihagyás miatt felszólalni. Kelt Debreczen szab. kir. város központi választmányának 1900. április 10-én s folytatva tartott II-ik üléséből. Simonffy Imre, kir. tanácsos, polgármester, központi választmányi elnök. Szabó Kálmán, központi választmányi jegyző.

— **Hortobágy ünnepe.** A debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság a Hortobágy pusztán 1900, év junius hó 10-én vasárnap délelőtt 10 órakor, a lóvásártéren népies lókiállitást s lótenyésztési jutalomdij kiosztást s ezzel egybekötve urifogat és paraszt szekér-versenyt, mezőgazda és csikós lóversenyt rendez.

I. *Lódijazás.* Jutalomban részesülhet minden debreczeni lótulajdonos és gazdának a hortobágyi legelőről kiállitott lova. A jutalom dijdijkiosztáson a debreczeni gazdasági-egyesület és lótenyész-bizottság által kiosztatnak a következő dijak: — I. Csoport. Csikóval elővezetett anya-kanczák: 1-ső dij 6 db. arany vagy arany oklevél. 2. 4 db. arany vagy arany oklevél. 3-ik dij 3 darab arany vagy ezüst oklevél. 4-ik dij 2 darab arany vagy ezüst oklevél. 5-dij 1 darab arany vagy bronz oklevél. — II. Csoport. Három éves kanczacsikók: 1-ső dij 5 darab arany vagy arany oklevél. 2-ik dij 3 darab arany vagy ezüst oklevél. 3-ik dij 1 darab arany vagy bronz oklevél. — III. Csoport. Két éves kanczacsikók: 1-ső dij 5 darab arany vagy arany oklevél. 2-ik dij 3 darab arany vagy ezüst oklevél. 3-ik dij 1 darab arany vagy bronz oklevél. — IV. Csoport. Egy éves méncsikók: 1-ső dij (Steinfeld Champion) 10 darab arany (kis és kis-középbirtokosoknak). 2-ik dij arany oklevél elismerésül nagy-közép és nagybirtokosoknak. A jatalmazottak által az egylet rendelkezésére visszabocsátott arany dijak helyett megfelelő elismerő oklevelek adatnak ki, melyek a dijakhoz képest eleve meg vannak állapitva. Minden dijjazott ló szalaggal diszittetik fel. Azon tenyésztők, kik egy csoportban pénzdijat nyertek, — ugyanazon csoportban csak megfelelő elismerő okmányban részesittetnek. A lótulajdonosok felkéretnek, hogy lovaikat a kijelölt helyre reggel 7 óra előtt oda vezettessék, hogy azok jegyzékbe vétethessenek s a biráló bizottság akadály nélkül elkezdhesse müködését.

II. *Urifogat verseny.* A verseny — melyre legalább 3 nevezésnek kell a helyszinén bejelentve lenni — tartatik a hortobágyi nagy hidon tul kijelölendő 25 kilométernyi kör pályatéren. Menetsebesség kilométerenként minimum 4 perc. A versenyben résztvehet minden debreczeni urifogat tulajdonos használati lovaival. 1-ső és 2-ik dij ezüst emléktárgy.

III. *Paraszt szekér verseny.* A verseny — melyre legalább 4 nevezésnek kell a helyszinén bejelentve lenni — tartatik a hortobágyi hidtól a Borosfoki hidig elvonuló jövet-menet 20 kilométer távolságu országuton. Menetsebesség kilométerenként minimum 5 percz. Az indulás a hortobágyi hidtól 10 perczenként történik. A versenyben résztvehet minden debreczeni földmives gazda saját nevelésü lovaival. 1-ső dij 6, 2-ik dij 3, 3-ik dij 1 darab arany.

IV. *Mezőgazdák lóversenye.* Sikverseny: circa 2000 méter, lovagolva mezőgazdák által. 1-ső dij 3, 2 ik dij 2 drb arany.

V. *Csikós verseny.* 1-ső szám. Sikverseny: circa 2000 méter, lovagolva hortobágyi csikósok által nyergeletlen lovon. 1-ső dij 2 drb arany, 2-ik dij 1 darab arany. 2-ik szám. Vigasz verseny; nyitva mindazon lovaknak, melyek az első versenyben nem lettek helyezve. 1-ső dij 1 drb arany, 2-ik dij 1 drb 5 koronás tallér. Azonkivül bemutattatik a városi törzsménes, törzsgulya, egy tinő gulya stb. A gazdasági egyesület ezen állatkiállitásnak, dijazásnak és versenyeknek a Hortobágy pusztán rendezése által alkalmat kiván nyujtani a t. közönségnek arra, hogy megtekintse a Hortobágy pusztát, a hol még ma is változatos élet tanyáz, mely minden izében magyar, melyet nem forgatott ki a maga mivoltából a haladás, mely hamisitatlan ős eredetiségében mutatja képét őseink gazdasági életének. A résztvevő közönség részére gondoskodva van külön vonatról és a junius hó 8-án déligjelentkezők részére megfelelő ellátásról. A különvonat-dij menet-jövet és ebéd-jegy személyenként 5 korona 60 fillérért válthatók az egyesület titkári hivatalában: Rácz Lajos ügyvezető titkárnál (Városház I-ső emelet, 14. szám), és Szent-Királyi Tivadar ur üzletében. Felkéretnek a kirándulásban résztvenni óhajtók, hogy jegyeiket jun. hó 8. déli 12 óráig megváltani sziveskedjenek, mert ezen határidőn tul csakis a külön vonatra adatnak ki jegyek, de az ellátásról gondoskodás nem történhet. A Hortobágyra indulás különvonaton junius hó 10-én vasárnap reggel 8 órakor, — vissza indulás a Hortobágyról délután 5 órakor leend.

Debreczen, 1900. május hó 1.

A debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztő bizottság:

Váczy János, gazdasági egyleti elnök. **Huttflész Kázmér,** lótenyész bizottsági elnök.

ifj. Sporzon Pál, főtitkár.

— **A bot is elsül.** Erdei sétája alkalmával Pető Imre, a magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőség derék tisztviselőjét nagy baleset érte. Botja elsült s kis ujját ellőtte, melyet amputáltak, az amputált ujj részt örök emlékül spirituszba tette. — Az erdő szorgalmas látogatója a napokban a nagyerdőn botflóbertjének végén levő gummivédőt akarta levenni, de nem vette észre, hogy a kakas fel van huzva, a mint a gummit huzta, ezalatt a kakas ruhájába akadt s a bot elsült. Pető bátyánk pedig ujj nélkül és botflóbert nélkül fog ezentul sétálni.

— **Azok a „reggeli" lapok.** Hej, teremtőm! Ha te az embereknek oly képességet adtál volna, hogy beláthatnának a szivekbe és vesékbe, mennyi furcsaságról szerezhetnének tapasztalatot. De hát ilyen állapotában megejti a hiszékenység és készpénzül fogad minden dolgot, a mit csak a reklam a megélhetés érdekében elkövet.

Igy reklamiroznak például a Budapesten reggel megjelenő lapok. A szegény vidéki bizony azt hiszi, hogy éjjel történt eseményeket tálalnak ezek föl neki és áldja ugy magában ezt a nagyszerü gyorsaságot. Pedig hát nem ugy áll a dolog, tisztelt lapolvasó, a hol a reggeli lapok Budapesten már az előző nap délutánján megjelennek s a vidékre küldöttek tartalma is ugyanaz, csak épen a dátumot változtatják meg. Igy lesz

aztán a például kedden délután Budapesten megjelenő lapból, mire a vidékre érkezik, szerda reggeli dátummal ellátott ujság. A jó vidéki olvasó pedig hisz, fizet és olvas. A reklamgép pedig müködik tovább.

— **Erzsébet királyné szobra Pöstyénben**. Lebontották a pöstyéni régi kápolnát, mert az uj idők szelleme fényesebb Istenházát kivánt meg. A régi kápolna helyére Erzsébet fákat ültettek, Erzsébet teret létesitettek és közepére szándékoznak elhelyezni az itteni mérvadó körök boldogult királynénk márvány mellszobrát. A mozgalom élén gróf Erdődy Imréné és Dr. Fodor Kálmánné Berchthold grófnő állanak. Jankovich Gyula fővárosi szobrász mintázatát fogadták el és a müvész legközelebb megbizatást nyer a mü kivitelére.

— **Párisi utazók figyelmébe**. Mindazok, kik ezen évben Párist meglátogatják, — bizonyára örömmel fogják fogadni és kitünően fogják használhatni a Stampfel-féle pozsonyi könyvkiadóhivatal által kiadottt „Párisi kalauzt.“ Ez csinos, tiszta kivitelben a kiállitás tervrajzát, a város térképét, Páris környéket és azonkivül pedig megbizható utmutatót tartalmaz, melynek segélyével könnyen eligazodhatni és ugy a város, valamint a kiállitás is tervszerüen megtekinthető. A „Párisi kalauz“ ára 1 kor. 20 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

— **Vasutépitési engedély.** A kereskedelemügyi m. királyi miniszter Vidovich Menyhért nyugalmazott honvédezredes, debreczeni lakos részére Nyiregyháza állomástól Levelek, Nyirbakta, Vaja-Mada és Vitka irányában Vásáros Naményig vezető helyi érdekü vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta, illetve az engedélyt egy év tartamára meghosszabbitotta.

x A női zenekar a Corsóban ma egészen uj, változatos müsorral fog hangversenyezni, melynek meghallgatását ajánljuk t. olvasóinknak. Üditő kávéházi italok pontos kiszolgálásáról, mint mindig, ugy most is gondoskodik **Gömöri Lipót**.

— **A szatmári testvérgyilkosság.** Papp Béla és társai gyilkossági bünpörében a szatmári törvényszék május 22. és 23-ik napjára tüzte ki a végtárgyalást. Papp Bélát dr. Kelemen Samu, Papp Zoltánt dr. Fejes István ügyvédek fogják védeni. A gyilkos juhász részére a törvényszék fog hivatalból kirendelni védőügyvédet.

x **22 hektoliter Sesta kerti bor eladó**. Czim a kiadóhivatalban.

— **Állomásnév megváltoztatása.** A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter rendeletéből a bihari helyi érdekü vasutak margitta-szilágysomlyói vonalán fekvő Nagyfalu állomás neve Szilágy-Nagyfalura változtattatott.

x Dr. Széll Kálmán tudatja, hogy lakását május hó 1-jétől József királyi herczeg-utcza 35-ik szám alá helyezte át.

— **Lopott husnemüek elárverezése.** Ma reggel 8 órakor árverezték a rendőrség bünügyi osztályának udvarán a *Faragó* Mihály és társai által ellopott husnemüeket. A begyült összeg mintegy 20 koronát tesz ki. A vevők nagyobbrésze szegény napszámosokból állott.

— **Szegény gyermekek részére.** Annak a két szegény beteg gyermeknek a részére, kiknek a lipiki gyógyfürdőbe kellene menni egészségök helyreállitása végett, Kaszanyitzky Endre czég 2 koronát küldött be lapunkhoz. Az összeget köszönettel nyugtázzuk s rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Délafrikai sebesültek magyar fürdőben.** A pöstyéni fürdőigazgatóság igen elmésen igyekszik külföldi elemeket vonzani fürdőjébe. Ugyanis ajánlatot tett az angol kormánynak, hogy a délafrikai háboruban sebesült tiszteknek 10 ingyenes helyet bocsát rendelkezésre ismert gyógyhatásu fürdőjében, mi az angol kormány részéről nemcsak rendkivüli köszönet mellett fogadtatott el, hanem utasitotta az Abencourt herczeg-féle beteg és sebesült katonatisztek segélyezésére alakuló alapot a terv megvalósitására s igy az idei évadban valószinüen szép számmal fognak szálas angol tisztek Pöstyénben gyógyulást és üdülést találni.

— **Nyolcz gyerek — kevés gyerek.** Hihetetlenül hangzik, de mégis ugy van: nyolcz gyerek — kevés gyerek. Ezt igazolta legalább a képviselőház folyosóján egy honatya a következő históriával. — Végrehajtói állásra pályázott a kerületből valaki. A végrehajtói állás jövedelmes állás, ennélfogva protekczió kell hozzá. A magyarnak pedig választott protektora a képviselő, a kit egyébért sem választanak, mint épen, hogy protegálja a kerületét. A végrehajtó-jelölt is a képviselőhöz folyamodott. Elpanaszolta, hogy nyolcz gyermeke van, mind jó étvágyu, czipőszaggató, ruharontó gyerek, a kiknek eltartásához sok pénz kell, neki tehát az állás elnyerése életkérdés. A képviselő eljárt az igazságügyminiszternél, beszélt a jelöltje érdekében, s meghatóan fejtette ki, hogy milyen sok gyerek — nyolcz gyerek. A miniszter jólelküen bólintgatott, s a képviselő azt hitte, hogy már rendben van minden.

— Igen, igen, a gyerekeket figyelembe kell venni. Ez méltányos. Hanem van már egy pályázó, annak tiz gyereke van, annak tehát nagyobb a kvalifikácziója, kénytelen leszek azt kinevezni. Hanem talán máskor majd sor kerül a te jelöltedre is. Talán addig ő is több „érdemre“ fog hivatkozhatni, vagy talán akkor a nyolczczal is első lesz.

. . . Szóval nyolcz gyerek kevés gyerek, — ismételte a képviselő. A ki nem hiszi, kérdezze meg Plósz Sándort.

Theol. diákkongresszus.

Tegnap délelőtt folyt le a ref. theologusok kongresszusa a főiskolai oratóriumban. Ott voltak: Kiss Áron püspök, Ujfalussy Béla egyh. ker. világi jegyző, Csiky Lajos, Balogh Ferencz, Sass Béla, Erőss Lajos, Ferenczy Gyula akad. tanárok.

A gyülés Csomasz Dezső pápai szénior buzgó imádságával és Makai Lajos budapesti szénior tartalmas predikáczijával kezdődött, melyek után Csiky Lajos akad. igazgató a kongresszust szép szavak kiséretében megnyitotta. A tisztikar igy alakult meg: elnökök: Csomasz Dezső (Pápa), Makay Lajos (Budapest); alelnökök: Farkas Károly (Kolozsvár), Gyarmathy József (S. Patak), Uray Sándor (Debreczen). Jegyzők Nánássy Lajos és Bary Gyula Debreczenből.

Ezután megkezdődött az egyes pontok tárgyalása. Elsőben is *Gyarmathy* József pataki theologus értekezett a theologiák közti érintkezés fentartásáról. Inditványa alapján kimondják, hogy fölváltott helyeken minden évben tartatik theol. kongresszus.

Szabó Miklós a lelkészminősitvényi törvény megváltoztatásának szükségességét fejtegeti. Kongresszus kimondja, hogy e tárgyban kérvényt fog intézni a zsinathoz, melyben a lelkészszé választhatás feltételéül a lelkészi oklevélre való tekintetet fogja kérelmezni.

Vargha Kálmán pápai th. a theologus önképzést fejtegette szép beszéd kiséretében. Kimondja a kongresszus, hogy a jövőben a bibliaolvasási és magyarázati órák megtartását szükségesnek látja.

Farkas Károly kolozsvári th. a közös theologus diáklap létesitését szükségesnek tartja. E végből kongresszus elhatározza, hogy a debreczeni Közlönyt országos theologus lappá teszi és főszerkesztőnek Nánássy Lajos debreczeni th.-t választja meg.

Végül Mészáros János bpesti th. tartott szép szabadelőadást, hogy a valláserkölcsi élet emelését illetőleg mit tehetnek a theologusok. Inditványát a kongresszus a maga egészében elfogadja s idő előrehaladása miatt Makay Lajos buzgó imával bezárja a gyülést.

Délben két órakor bankett volt az Angol királynőben szépszámu közönség jelenlétében, hol a többek között Simonffy Imre, gr. Dégenfeld József, Zsigmond Sándor s a theol. tanárok vettek részt. Ebéd után az ifjak lefényképeztették magokat s a gályarabok oszlopát megkoszoruzták s ezzel a magyarországi ev. ref. theologusok első sikerült kongresszusa teljesen véget ért.

A gázkiömlés áldozatainak temetése.

— Saját tudósitónktól. —

Debreczen, május 2.

A vasárnapi tragédia áldozatait tegnap helyezték örök nyugalomra.

A gyászszertartáson óriási közönség volt jelen. A kórház halottas házát, valamint az utczát beláthatatlan embertömeg lepte el. A halottas ház udvara szük volt, az utczáról a közönség mindenáron a halottas házba akart bejutni s rendőri segitséget vettek igénybe, hogy a tolongásnak elejét vegyék.

Habuczky Juliánnát, a tragédia legifjabb áldozatát, a 17 éves cselédleányt még délelőtt temették el. Az ő temetésén is nagy közönség volt jelen s az egyszerü feketére festett fakoporsó után egy könyező, bánatos asszony haladt: az áldozat édesanyja.

Délután 3 órakor volt a *Boránd*-pár temetése. A két koporsó egymás mellé volt felállitva. A koporsókat koszoruk boritották. A halottas ház udvarán foglaltak helyet Boczkó Sámuel r. főkapitány, Materny Lajos esperes, Tóth Sándor, Szombathy János r. fogalmazók, a szintársulat tagjai s a közönség egy része. Ott voltak az elhunytnak egykori pályatársai is, Foltényi Vilmos s Mándoky Béla veterán szinészek.

Pont 3 órakor érkezett meg Hamernyik Sándor r. kath. lelkész, utána jött Mitrovits Gyula ev. ref. lelkész. Előbb a r. kath. gyászszertartás történt meg, majd Mitrovits Gyula tartott rövid, mélyen megható beszédet, mely után halotti ének kiséretében feltették a koporsókat a gyászkocsikra s megindult a szomoru menet, kisérve a közönség nagy részétől a Kossuth-utczai temetőbe.

Mikor a gyászmenet a temetőbe kiérkezett, már akkor óriási közönség állta körül a sirokat.

A koporsókat még egyszer beszentelték, felhangzott a diákok éneke, mely után a szintársulat férfi kórusa énekelt egy gyászdalt.

A szintársulat nevében Tanay Frigyes mondott rövid szép bucsuztatót, mely után leeresztették a két koporsót a sirba. Most már mindketten egymás mellett pihennek. Siri álmok legyen csendes.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Elárverezett királyok**. Néhány nap előtt — és ez nem mese — elárverezték Londonban két királyt és egy királynét. És még hozzá milyen előkelő királyokat! A nevük: Ptolomeus Philadelphus, Antiochus Soter, az asszonyé pedig Alpina, boldogult Seleucus Nicator felesége. A három koronás fő mumia-alakban került dobra és aki elég szerencsés volt, hogy megvehesse őket, 75 guineát fizetett érettük, vagyis fejenként 330 frtot. Ez igen olcsó ár. A mumiák hitelességét a British Museum tudósai bizonyitják.

Utóvégre is, ha az ember Egyptom királya, Syria királya, Babylon királynője volt és két ezer esztendeig aludt a Nilus partjain, végül pedig eladták Londonban 330 forintért — ez szép karriér.

* **Két ügyes detektiv**. Nagyon ügyesen keritette kézre két párisi titkos rendőr azt a Kling nevü tolvajt, aki Strassburgban gazdájától 60,000 márkát lopott és ezzel a kis uti költséggel Párisba szökött. Talán gazdája és szülővárosa iránt való szeretetből a strassburgi boulevardon sétált és egy német sörcsarnokot keresett fel, amikor észrevette őt két detektiv és felismerte. Rögtön készen voltak tervükkel. Az egyik be-

lépett a söresarnokba és egy kis időzés mulva leemelve Kling felöltőjét a fogasról, elrohant. Kling rögtön felugrott egy pár emberrel, köztük a másik detektivvel, a kabáttolvaj után futott. A másik detektiv csakhamar megcsipte társát, aki dühösen erősitgette, hogy a kabát az övé.

— Rögtön bebizonyitom az ellenkezőjét, maga nyomorult gazember! — szólt Kling és ezzel megmutatta a felöltő gallérját, amelyen Mühlchen Ágoston, strassburgi szabó neve állott.

— Önnek igaza van, — szólt a másik detektiv, — ez az ön kabája, de lesz oly kegyes velünk a rendőrségre fáradni, Kling ur, mert már egy pár nap óta lessük az érkezését Straszburgba . . .

Aztán bilincset raktak Klingre.

—

RÖPPENTYÜK.

* **Rossini és egy hölgy.** Egy hölgy, a kit a társaságban felszólitanak, hogy énekeljen valamit Rossini előtt, sokáig vonakodik, végre is elszánja magát s kijelenti, hogy Rossininak valami szerzeményét akarja előadni. Az utolsó pillanatban azonban ujra csak szepegni kezd és igy szól :

— Ah, drága mester, mennyire félek.

— Hát még én ! — felelte Rossini.

* **Filozófia.** Zsilip ur berugva botorkál haza éjjel a korcsmából és komolyan szól :

— Ugyan . . . miért nincs ugy a dolog, hogy az ember a vizért fizet és a bort kapja hozzá ingyen . . .

* **Mai cselédek.** Háziasszony: Minden tizennégy napban lesz kimenője . . . Miért néz ugy ? Nem éri be vele ?

Szakácsnőjelölt : Hát azt hiszi a nagysága, hogy én hétszámra maradok egy helyen ?

* **Urasan.** Bankárné : Minek neked a gépkocsi ? Hiszen annyi a lovunk !

Bankár : Veszek gép-kocsit és beléfogatom a legszebb paripáimat.

* **Kölcsönös bizalom.** Kereskedő : Ön tehát megkéri a lányom kezét ; vőm akar lenni. Jól van, de mutassa meg az ön üzleti könyveit !

Kérő : Wie hájszt ? Én adok-e hozományt, vagy maga ? Maga mutasson meg nekem a könyveit . . .

Az éhhalál.

Az éhhalál a legszörnyübb, a mi létezik, lassan és fenyegetően közeledik és hatása már jóval az agonia előtt mutatkozik. S fájdalom, a czivilizált országokban még elég gyakran fordul elő a halál e neme. Nemcsak azok köréből szedi áldozatait, kik oly szegények, hogy már kis kenyérre se jut nekik, hanem gyakran a gyomor idézi elő az éhhalált. Mert nem elég az ennivaló, meg is kell azt emészteni. Szerencsétlen az, ki komoly bajban szenved, hogy a legcsekélyebb táplálékot sem képes magához venni, és nem ismeri az eszközt, a melylyel betegségéből kigyógyulhat. Gyakran megtörtént már, hogy egy-egy ember éhenhalt, mert gyomra minden táplálékot visszautasitott. Ha ez a betegség mutatkozik, rögtön el kell vágni fejlődésének minden utját, mert nemcsak, hogy óriási fájdalmat okoz, de a test ugy elgyöngül, a vér oly kevés lesz, hogy teljes föloszlást okoz. Az egyetlen mód, a melylyel a betegség fejlődését megakaszthatjuk, az, hogy oly szert alkalmazunk, mely a vért helyreállitja. Ilyen a Pink-pilula, a mely hasonló esetekben bámulatos eredményt ért el. Számtalan évről tanuskodó levél közül a következő levelet, Schwartz de Karvitz Etelka kisasszonyét választottuk ki.

— Tudatom önökkel, — irja — hogy a Pink-pilulákat bámulatos eredménynyel használtam. Nem tudtam már, hogy mit tegyek, ennem lehetetlen volt, álmom elhagyott s gyönge voltam a végletekig s mindig fáztam, nem tudtam soha se fölmelegedni. Az ujságokból olvastam a Pink-pilula bámulatos eredményeiről s elhatároztam, hogy próbát teszek vele. Istennek hála jóltevő hatása mihamar érezhető lett s ma mintha nem volnék ugyanaz, kitünően táplálkozom, jól alszom, egyszóval jól vagyok

A vért helyreállító Pink-pilula ismét rendszeresitette a vérkeringést, a mi a gyomrot egészségessé tette s igy a szegény beteget sok szenvedéstől, talán a haláltól mentette meg. Minden esetben, a midőn a vér elgyengül, a mi különféle betegséget, ugymint vérszegénységet, sárgaságot, skrofulát, reumát s más betegséget okoz, a Pink-pilula mindig kitünő eredménynyel alkalmazható.

A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára **3** Korona **50** fillér és hat doboz **18** Korona. Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Király-utcza 12.

KÖZGAZDASÁG.

—

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, május 1.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban :

Buza minőség	77	6.95— 7.25
„ „	78	7.15— 7.45
„ „	79	7.20— 7.50
„ „	80	7.45— 7.60
Rozs „	71/73	6.10— 6.20
Árpa		5.45— 5.60
„ (jobb)		0.—— 0.—
Zab		4.70— 4.80
„ prima		0.—— 0.—
Tengeri		5.60— 5.70
Köles		5.80— 6.—
Napraforgó mag		4.50— 4.60
Bükköny		7.25— 7.75
Lóhere		65.——70.—
Luczerna		40.——42.—
Pogácsa napraforgó		4.70— 4.20
„ tökmag		5.10— 5.50
Bab (fehér).		6.75— 7.—

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta : **Pryce Richard.**

Forditotta : **Karem.**

(Folytatás.) 39.

Mikor a titkos rendőr eltávozott, mrs. Mauton alig változtatott valamit helyzetén. Merev, fénytelen szemekkel bámult a tüzbe sokáig. Kezei tétlenül hevertek ölében, csak ujjai rándultak meg néha idegesen és ilyenkor a gyürükben levő drágakövek szikrákat szórva ragyogtak a tüz fényében. Fejkötője pedig bevégezetlenül hevert munkakosarában.

Az, a mit hallott, sokkal jobban leverte, mint ahogy maga is képzelte volna. Ő mindig némi keményszivüséggel kérkedett, mely nagyon jó kisegitője volt az élet utján. Soha sem tartozott azon gyönge nők sorába, kik megtörnek a balsors csapásai alatt és megtántorodnak, ha arról kell meggyőződniök, hogy az, a mit szilárd támasznak véltek, törékeny nádnak bizonyul. Tudta, hogy csakhamar összeszedi magát és ujra fölemelkedik ; mert erőslelkü asszony ő, ki szembe száll a sorssal és nem tör meg, ha el is vész bizodalma azok iránt, kiket igazaknak tartott. Tudta, hogy az első rázkódás után kissé keményebb, kissé hidegebb és czinikusabb lelkülettel, de mégis csak magához tér. — De bár teljes tudatában volt lelki erejének, e pillanatban egészen megtörtnek érezte magát. — Soha sem érezte eddig annyira, hogy azt a lányt mennyire szerette és hogy igazságosak legyünk iránta: bánatába ezuttal egy csöpp önzés sem vegyült. Keveset törődött avval a hercze-hurczával, melynek az ő neve is ki volt téve az által, hogy a bünös nála szolgált, — sőt mi több : hogy magával vivén az Abbeybe, bünének akaratlanul előidézője lett. Ez a felfogása az ügynek eszébe sem jutott, mignem estére egy levelet kapott lady Markhamtől, mely tele volt sajnálkozással a fölött, hogy a dolgok ilyen kellemetlen fordulatot vettek.

„Magam is megdöbbenéssel értesültem róla — igy irt lady Markham — és szivesebben veszitettem volna tizszer annyi ékszert, mint hogy ennyi lármának és nyugtalanságnak legyek kitéve. Ugy resteltem, hogy mennyi kellemetlenségük volt mindazoknak, kik akkor nálam időztek, noha mindnyájan jó kedélylyel és szivesen türték ; és most, hogy a rendőrség, a mint látszik, valami nyomra akadt: megint az a bosszuságom, hogy ha kiderül belőle valami és a te szobaleányod, kit mindnyájan annyira szerettünk, — ámbár sohasem tudhatja az ember, hányadán van az ilyen személyekkel, — szintén bele van bonyolódva : ez nagyon bosszantó lesz rád nézve nem csak azért, mert nagyon szereted és megbiztál benne, hanem azért is, hogy nevedet belevonja ebbe a gyülöletes ügybe.“

Mrs. Mauton már félig-meddig visszanyerte nyugalmát, mikor e levelet megkapta.

— Az én nevemet, — szólt szokott gunyos mosolyával — no hiszen, ez aggaszt legjobban. Az én nevem, hál' Istennek, elég jó biztositék magáért. Engemet csak annak a szerencsétlen leánynak a sorsa bánt. Bizonyosan egy lelkiismeret nélkül való gazficzkó hálójába került és én Istenem, mire nem képes a nő, mikor szeret ?

Mrs. Mauton arra a borzasztó küzdelemre gondolt, melynek szülei kivánságára kötött házasságának első napjaiban csaknem áldozata lett. Egyedül a szeretett férfi halála volt oka, hogy nem követett el egy helyrehozhatlan ballépést. Keserü könyeket sirt akkor, de saját sorsán okulva, elnézést és szánalmat tanult mások botlásai iránt.

— Ha az a szegény leány szeret, ugy, mint én szerettem egykor, akkor Isten irgalmazzon az ő szegény lelkének, — mondá magában.

Hanson hallgatásának s a levelek visszajöttének titokzatossága most már teljesen ki volt magyarázva. E szerint ugy látszik, hogy egyáltalában nem is volt Liverpoolban és még az eddiginél is kétségesebb, hogy férjhezmenés lett volna az ok, mely miatt eltávozott helyéről. Mrs. Mauton gyors és határozott szokott lenni következtetéseiben és mihelyt egyszer azon föltevéshez jutott, hogy Hanson csak ezköz volt a rabló kezében, nehéz lett volna őt ezen meggyőződésében megingatni. Mellőzte a bizonyitó levéltöredék azon részét, mely valami Benson nevü egyénről s a báli jegyekről szólott és csak azon részekkel foglalkozott, melyekből világosan kitünt, hogy az a férfi, kihez a levél intézve volt, arra használta fel a leány szerelmét, hogy gonosz tervének kivitelében segitségére legyen.

Estére, mikor mrs. Mauton lefeküdni készült, már teljesen meg volt győződve róla, hogy Hanson nem bünös, hanem csak áldozat. És bár az éj, melynek sötétében órákig feküdt álmatlanul, komorabb szinben tüntette fel a lány ügyét, mégis reggel azon határozott meggyőződésben találta, hogy csak a kényszer és nem a gazdagság utáni vágy vitte bünbe a lányt.

— Ugy látom, hogy még most is viszszafogadná, — mondá Saltash Györgynek a fivére, sir Charles, ki a reggeli órákban belátogatott hozzá.

A fiatal ember nevetett és mrs. Mauton annyira visszanyerte már nyugalmát, hogy maga is képes volt vele nevetni.

— Vissza biz én, — felelt, — és csak örvendenék rajta, ha visszakaphatnám.

(Folyt. köv).

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyó szám 214. Bérlet 174. szám „C“

Szerdán, 1900. évi május hó 2-án

Perényi Margit bucsufelléptéül :

A párisi élet.

Operette 5 felvonásban. Zenéjét szerzette : Offenbach Jakab.

Szinházi müsor.

Csütörtökön, május 3-án bérlet 175. sz. „A“ *Közönyt közönynyel.* Vigjáték 3 felvonásban. Irta : Moretó.

Pénteken, május 4-én bérlet 176. szám „B“ Udvardi Emilia kisasszony vendégfelléptével : *A troubadour.* Nagy opera 5 felvonásban.

Szombaton, május 5-én bérlet 177. sz. „C“ *Váljunk el.* Vigjáték 3 felvonásban. Irta : Sardou Viktor.

Vasárnap, május 6-án két előadás ; délután 3 órakor félhelyárakkal : *A kis szökevény.* Operette 4 felvonásban ; este 7 és fél órakor bérletszünetben : *A szökött katona.* Eredeti népszinmü 3 szakaszban. Irta : Szigligeti Ede.

Laptulajdonos : a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Tavaszi ujdonságok!

Kardos László
nagyraktáraiban Kossuth-utcza.

Nevezetesen:

Mosó női ruhaszövetek
a legszebb szinekben, ajour és szines szövéssel.

Darabos- és futószőnyegek
minden faja.

Szőnyegmaradékok

5—10—15 méteres darabokban **igen olcsón** adatnak el.

Viaszos **padló parkett,** valódi
Linoleum Bőrvászon
butorbehuzatra.

A t. közönség csupán **széttekintés** czéljából is szivesen láttatik.

Védjegy

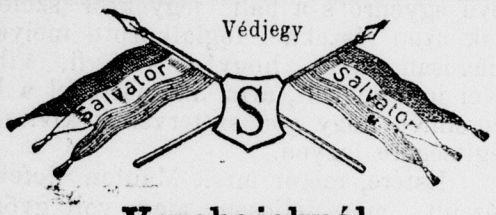

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes izü.

Könnyen emeszthető.

Első rangu gyógyviz és diaetetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj-** és **vese izgatási** tüneményekben vagy **húgysavas vesehomok** és **vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvétetnek

kiadóhivatalunkban

Kossuth-utcza 13. sz.

Dr. SZABÓ-féle

VIRÁG-CRÉME

az arczcrémek gyöngye.

Teljesen ártalmatlan anyagokból készült, **higanymentes** arczkenőcs, mely miután **nem zsiroz, nappal is használható.** Üdévé, puhává s **fehérré** teszi az arcz s kezek bőrét. Kiválóan javalva az arczbőr minden tisztátalansága ellen, mint **bőratkák, sömör, bőrhámlás, szeplő** továbbá **szélkifujta kezek** s arcznál.

Egy tégely ára
70 fillér (35 kr.)

Főraktár: **Debreczenben,**
MIHALOVITS I. gyógyszertára.

4146. P.
1900.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék felszólitja mindazokat, a kik néhai Paksy Imre volt debreczeni kir. közjegyző biztositékára az 1886. évi VII. t.-cz. 40. §-ának rendelkezése alapján törvényes zálogjoggal birnak, hogy követeléseiket a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számitandó három hónap alatt a királyi törvényszékhez jelentsék be; mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztositék feloldása iránt intézkedni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszéknél 1900. évi márczius hó 12-én.

Szüts, elnök. **Rózsa,** jegyző.

Gyertyánliget (Kabolapojána)

a legszeb, legegészségesebb klimatikus erdei-hegyi **gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet Máramarosmegyében.**

Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ozondus, enyhe levegő. Kitünő izü és könnyen emészthető tiszta **vasforrások.** Teljesen berendezett vizgyógyintézet. **Legradikálisabb gyógysiker: Vérszegénység,** sápkór, **idegesség,** neurasthenia, **gyomor-bélbajok** és **női bántalmaknál.** Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. **Igen mérsékelt árak.**

Idény: május—október. Vasuti állomás: **Nagy-Bocskó.**

Fürdőigazgatóság.

Naplók,
Főkönyvek,
Pénztárkönyvek,
Folyószámlakönyvek,
Lejárati könyvek,
Előjegyzési könyvek,
Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapirosból készitve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papirosból

legolcsóbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés
Kossuth-utcza 13.

KEIL-LAKK

(GLASUR)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára 2 kor. 70 fil. — 1 kis palaczk ára 1 kor. 36 fil.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 1 k 20 f.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 40 fil.

Fehér „Glasur"-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók ablakdeszkák stb. ujból való befestésére.
1 kis doboz ára 90 fil. — 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fil.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** czégnél **Debreczenben.**

Nyomatott a „Csokonai" nyomdában, Debreczenben.